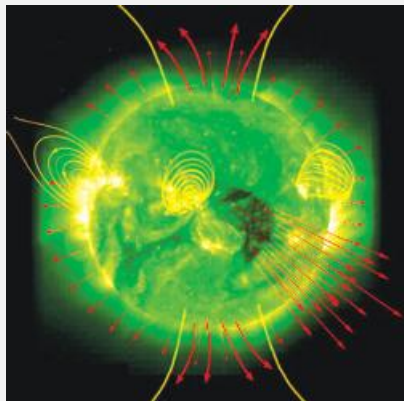

گردبادی که باد ندارد!

شگفتی‌های زیادی در کائنات وجود دارد؛ از ویژگی‌های عجیب و غریب کهکشان‌ها و سیاره‌های دور و نزدیک گرفته تا اسرار سیاهچاله‌ها و تولد و مرگ ستاره‌ها.

شگفتی‌های زیادی در کائنات وجود دارد؛ از ویژگی‌های عجیب و غریب کهکشان‌ها و سیاره‌های دور و نزدیک گرفته تا اسرار سیاهچاله‌ها و تولد و مرگ ستاره‌ها.

بعضی از آنها در نگاه اول به نظر عجیب نمی‌رسد، اما با پیشرفت دانش بشر و اختراع وسیله‌های جدید توانسته‌ایم به این شگفتی‌ها پی ببریم. مثلاً اگر با تلسکوپ به سیاره عطارد یا تیر نگاه کنیم، شاید در نگاه اول به نظر سیاره آرامی برسد؛ سیاره‌ای تقریباً به اندازه ماه که از گودال‌های زیادی پر شده است. اما اگر بهتر به آن چشم بدوزیم و دقتمان را بالا ببریم، چیزی بیشتر از یک سیاره آرام خواهیم دید.

عطارد که در نزدیکی خورشید قرار دارد، به وسیله امواج تابشی زیادی بمباران می‌شود که این مسئله تغییرات زیادی در آن به وجود می‌آورد. عطارد سیاره گردبادهاست. این گردبادها ماشین و یا خانه مردم را خراب نمی‌کنند، چون روی عطارد آدمی زندگی نمی‌کند! این گردبادها ابرها را در هم نمی‌پیچند، چون آن‌جا ابری وجود ندارد. حتی گردوغبار هم ایجاد نمی‌کنند، چرا که آن‌جا باد و گرد و خاک هم وجود ندارد! ممکن است بگویید پس این دیگر چه گردبادی است؟!

میدان مغناطیسی و بادهای خورشیدی عامل طوفان در عطارد هستند

طوفان‌ها یا گردبادهایی که در عطارد اتفاق می‌افتند شبیه هیچ طوفان دیگری نیستند، چرا که نامرئی اند. میدان مغناطیسی و هسته بیرونی عطارد که بسیار چگال است، عامل اصلی به وجود آمدن این طوفان‌هاست. این طوفان‌ها گاهی تمام سیاره را در بر می‌گیرند و چند دقیقه‌ای طول می‌کشند. سیاره عطارد مانند زمین میدان مغناطیسی دارد. این مسئله تا اوایل دهه 70 میلادی برای دانشمندان آشکار نبود.

در سال 1973 فرستادن یک فضاییما به عطارد باعث شد اطلاعات زیادی درباره این سیاره به دست بیاید. «مسنجر« نام آخرین مأموریت سازمان فضایی ناسا در عطارد است که امسال با سومین پرواز سفینه به پایان خواهد رسید. به کمک این سفینه دانشمندان فهمیدند که نه تنها میدان مغناطیسی عطارد از زمین کوچک‌تر است بلکه حدود 100 بار ضعیف‌تر است. پس چه چیزی باعث طوفان و گردبادهای شدید در عطارد می‌شود؟!

عطارد نزدیک‌ترین سیاره به خورشید و پر از گودال است

عطارد نزدیک‌ترین سیاره به خورشید است، پس واضح است که می‌تواند بسیار گرم شود. در روز دمای سیاره به 426 درجه سانتی‌گراد و در شب به منهای 150 درجه سانتی‌گراد می‌رسد. عطارد جو خارجی نازکی دارد، به همین دلیل، اختلاف دمای آن در شب و روز بسیار زیاد است. از طرف دیگر به دلیل فاصله کم آن از خورشید، در معرض اشعه و بادهای خورشیدی زیادی قرار دارد. باد خورشیدی شبیه تغییرات آب و هوایی بر روی زمین است. وقتی صحبت از آب و هوا روی کره زمین می‌شود مواردی مثل میزان بارش و دما و رطوبت و ... اندازه‌گیری می‌شوند، ولی در عطارد، فاصله از خورشید و تأثیرات آن در کنار میدان مغناطیسی و الکتریکی بررسی می‌شود.

گردبادهای عطارد شبیه پدیده شفق قطبی هستند

بادهای خورشیدی منبع الکتریسیته هستند که وقتی با میدان مغناطیسی ناچیز عطارد برخورد می‌کنند، نظم آن را بر هم می‌زنند و طوفان‌های شدید مغناطیسی به وجود می‌آورند؛ چیزی شبیه پدیده بسیار زیبای شفق قطبی که در اثر میدان مغناطیسی و بادهای خورشیدی در زمین به وجود می‌آید.

همشهری آنلاین- آیدا ابوترابی